

HANS OCH HENNES

NOVELL TVÅ I EN SERIE

Någonting behöver inte vara så mycket mer än ingenting för att räknas.

Hans var en motvillig, *fast anställd järnvägare*. Hilde var hans väninna, med vilken han *kilade stadigt, sällskapade och lekte vuxna lekar*. Hon var en *villig uppapperska* på Jonssons konditori, ett tillfälligt arbete, som varat i årtal, eftersom hon inte visste vad hon ville, utom att *hon ville ha Hans*.

Telefonen ringde hemma hos Hilde. Hon lyfte luren och sa med basröst:

Hej. Det är hos Korgmakare Persson. Vad önskas?

Hallå! Jag har ringt fel nummer. Ursäkta. Adjö!

Adjö.

Snart ringde samma telefon igen och Hilde lät som en mycket gammal dam:

Dä ä sånt hallå. Va ja sölle säja: dä ä Annersa Karls änka. Va vell I?

Hej! Lägg av Hilde lilla. Du behagar driva med mig.

Det där att Hans kallade henne för *Lilla Hilde* var en nedärvd ovana, som män haft i århundraden, att förminska kvinnorna på det sättet. Här var uttalandet dessutom tveksamt rent fysiskt, eftersom Hilde faktiskt var minst lika lång till växten som Hans. Hon skulle knappast ha sagt Hasse Lille till honom. När hon ville vara lite mera intim i språket kunde hon säga *Hasseman* men det var ju varken förminskande eller förstorande i något avseende.

Vad har du på hjärtat, min vän?

Inget särskilt. Jag ville bara höra hur du har det.

Tack. Jag har det nog ganska bra. Du själv?

Jo, tack. Men det har kört ihop sig lite.

Aha. Du har skaffat dig förhinder. Vi kan inte träffas på lördag.

Jo, ja eller nej. Det är Nisse. Han vill att vi ska åka till Stockholm på en Bilmässa.

Du och jag? Nisse vill att du och jag ska åka till Stockholm, tillsammans med Nisse?

Ja eller snarare nej. Han tänkte nog inte att du skulle vara intresserad av en sådan utflykt.

Och vad tänker du?

Jag tänker att det är tråkigt att vi inte kan ses.

Du och Nisse?

Nej. Du och jag.

Hur skulle jag kunna hävda mig mot vackra vagnar på en mäsas?

Tystnad från Hans.

Jag är inte senaste årsmodellen och inte accelererar jag från noll till hundra på sju sekunder heller.

Vad du kan. Du låter som en hel karl.

Ja, ja. Jag har ju sett annonserna. Strömlinjeformade skönheter. Helt oemotståndliga för män i alla åldrar, särskilt som en lättklädd pinuppa sitter på motorhuvud och ler ljuvt.

Ska vi säga så då? Vi kanske kan ses på onsdag i nästa vecka i stället.

Det kanske vi kan, såvida jag inte är upptagen av något onödigt.

Hej då.

Hej, hej.

Ett alter ego viskar i vänster öra att det inte är ovanligt att kvinnor talar till närstående män med diminutiva uttryck som Ville Lille, Kalle lille, Olle Lille etcetera. Det kan så vara - men här var det inte så.

Det känns som att både läsaren (om det finns någon) och författaren (om det finns någon som gör skäl för det namnet) vill veta var vi befann oss i tiden, då de föregående samtalen ägde rum. Jag får googla på Korgmakare Jansson i Älgårås.

Per Perssons Korgmakerieri grundades i Älgårås år 1955 och avvecklades ett år senare, då det uppdagades att företaget imiterat en redan etablerad korgkonstruktion, den så kallade Tandemkorgen, med dubbla handtag och en nyklassisk stilfull form som renderat originalets skapare såväl inhemska som utrikes utmärkelser. Per Person blev därmed känd som Plagiat- Pelle i Skaraborg med omnejd (Ur Vicke Periferia).

Såvida den källan är vederhäftig, vilket finns skäl att ifrågasätta, befinner vi oss i mitten av 1950- talet, en tid då motboken avskaffades, då *Rock Around the Clock* och *Vänd dem inte ryggen* visades i Sverige. Det hände sig också vid den tiden att en första (och definitivt inte sista) charterresa anordnades till Mallorca, från Sverige, den första McDonalds- restaurangen öppnades i USA, *Republikanska klubben* bildades i Sverige, man hittade fyra *Dödahavsrollar* i Israel och svensken Sigge Ericsson åkte fortast av alla vid världsmästerskapen i skridskoåkning. Det senare skedde i Moskva och där avskedade man Georgij Malenkov och satte in Nikolaj Bulganin i Kreml det året, dock inte på grund av att nämnde Ericsson vann gulmedalj. Det hände en massa andra väsentligheter också – som att Hans och Nisse bevistade en bilmässa i Stockholm. ☺

När det led mot onsdag (närmare bestämt på måndagen) veckan därpå ringde Hans återigen till Hilde. Han var kvar i Stockholm och Hilde kunde ana hans ärende.

Hej. Hans här. Jag har blivit försenad.

Hej. Ingenting att förvånas över. Du jobbar ju på SJ.

Jag måste fatta mig kort: jag kommer hem på onsdag, men sent, så vi kanske kan ses på lördag i stället.

Det kanske vi kan, om turen är på vår sida.

Jag ringer på fredag.

Och talar om att någonting inträffat, som gör att vårt möte dagen efter beklagligtvis måste skjutas på framtiden. Jag förstår.

Nej, du förstår inte. Eller det kanske du gör. Men, som sagt. Vi hörs Hej då.

Varför var Hans ovillig och Hilde villig i sina respektive arbeten? I sin ungdom hade Hans inga tankar på att bli järnvägare. Han hade inte tankar på att bli någonting eller rättare: han visste inte vad han ville bli. Att fortsätta läsa var uteslutet. Han var, som han själv uttryckte det, norra Skaraborgs särklassigt mest skoltrötta elev på Realskolan. Han ville vara vuxen, förtjäna sitt eget bröd och vara fri såsom fågeln, att flyga dit det roade honom att flyga just då.

Det blev Järnvägen av en slump. Det var en tid då det fortfarande var lite tryggt och lite säkert att ha en statlig tjänst. Lönen var som den var och arbetstiderna varierade men han trivdes på det stora hela med det rörliga livet på en järnvägsstation. Det var förhållandet, att behöva arbeta åtta timmar, som kändes

motigt. Det var tvånget som störde honom. Hans skulle ha varit motvillig var han än hade haft sin utkomst. Han var Hans den Motvillige, när det gällde reguljärt arbete. Det var helt enkelt så.

Hans avundades Nisse ibland. Denne hade ingen anställning men syntes trots det ha fullt upp för jämnan. Ingen förväntade sig att Nisse skulle arbeta hos någon. Det sades att han ensam hade ärvt en förmögenhet efter en Onkel i Amerika. Men rykten bör tas med en nypa salt. Hans visste. Men han teg. Trots sin förmögenhet levde Nisse enkelt och utgiftsfattigt. Han kunde köpt hundra obegagnade Fiat 500 kontant, men for omkring på en velociped med hjälpmotor. Han var inte snål, men han var sparsam.

Nisse var i samma ålder som Hans och han levde ensam i en röd liten stuga, där han vuxit upp. Han kunde inte tänka sig att någon ung kvinna skulle kunna ha lust att leva med honom, så han höll sig på sin kant. När han satsade någon summa på saker till hemmet, blev det emellertid något extra vagant. Han hade ett antikt barskåp, som (tomt) värderats till hundratusen kronor. Varje år gav han sig själv en julklapp, som förvarades i skåpet. Då förstår alla att det handlade om något drickbart. Det sades att Nisse innehade ett dussin flaskor skotsk whiskey, som tillsammans var värda mer än huset han bodde i.

Nisse drack aldrig en enda droppe. Han tyckte inte att han hade råd att förtära något som var så värdefullt.

Så sakta, som på
gränsen till stillestånd,
gled de från varandra,
hon och han, men de var
ännu inte medvetna om att
de var ämnade, att inte
vara varandras
närmaste.

Hilde var utåtriktad och glad. Hon såg bra ut, utan att vara någon skönhet i den form som tidens veckotidningar ville. Hon skulle inte komma sist i en skönhetstävling och hon skulle inte vunnit. Hon skulle troligen ha hamnat i mitten av ett dylikt startfält men det ska sägas: hon skulle aldrig ha kommit på tanken att delta i en tävling av det slaget. Hon stod med båda fötterna på jorden, som man sa. I hennes fall var det dock så att hon snarare trippade på jorden. Det ingick i

hennes stil att le och trippa och se ut som att den gäst hon just serverade på Jonssons konditori var hennes favorit.

Hon hade tänkt söka till gymnasiet men en dåvarande pojkvän hade frestat henne att i stället, som denne själv, skaffa sig ett arbete. Senare, när de båda sparat en slant, var hans plan (som hon anammade), att de skulle flytta utomlands, till sol och värme och medelhavskost.

Hade hon ingen ansvarsfull person, såsom förälder, faster eller moster, i sin närhet, som kunde leda henne rätt vid den tiden.

Det hade hon förvisso.

Men?

Hon rymde sin kos.

Det var som Sjutton.

Ja, det var mer därtill.

Efter ett halvår stack pojkvännen ensam till Spanien och lämnade henne i sticket på ett främmande ställe. Hon återvände då till hemorten och fick arbete som servitris hos Nilssons Konditori och senare hos Jonssons dito.

Så det fanns två konditorier på den orten?

Ja, det fanns ett litet hotell, två mjölkbarer, två konditorier och tre kaféer för den som var sugen på förtäring eller jobb inom en sådan sektor.

Det låter som att det var en stad.

Det var det inte.

Det var i alla fall inget vanligt litet stationssamhälle, eller hur?

Nej, det var det inte.

Det var betydligt större?

Ja, det var större och mycket märkvärdigare.

Märkvärdigare, i vilket avseende?

I avseende på invånarnas syn på sig själva och omvärlden. Man såg sig som centrum för allt gott, allt välvilligt och allt betydelsefullt.

Jag förstår!

Det tror jag inte. Men åter till Hans och Hilde.

Hans ringde inte och ändrade sig. De träffades det veckoslut som de kommit överens. Det var försommar och de åkte till Göteborg, främst för att gå på Liseberg. Hans tågresor var gratis och hon färdades på hans bekostnad och de bokade rum på ett hotell som inte efterfrågade gästernas civilstånd. Väl framme flanerade de i stadens centrala delar hela eftermiddagen. Lite kultur blev det också: de begav sig till stadens Sjöfartsmuseum och Sjömanstornet, där de redan varit för länge sedan, som skolresebarn.

Trädgårdsföreningens park erbjöd mera jordnära kultur. Där blev det rast och sedan var det nöje på gång. De valde inte Liseberg för att åka berg och dal- bana och karusell. Nej, nej. De satt på en restaurang och såg attraktionerna på avstånd. Det blev en helkväll med mat och dryck och dans i en lagom blandning och därefter en droska, med en chaufför som visste närmaste väg till deras tillfälliga bostad.

De reste hem redan på förmiddagen, eftersom Hilde lovat att arbeta extra ett par timmar på söndagseftermiddagen. I höjd med Alingsås satt han och läste en inhandlad GP (Göteborgsposten) och hon hade bläddrat sig fram till mitten av en veckotidning, då en för honom helt obekant person stannade till vid deras fönsterplats, där Hans och Hilde satt mitt emot varandra.

Nej men hej Hilde. Vilken överraskning. Jag ska väl presentera mig.

Han sade sig vara Seved Berg. Det blev inte mycket till samtal. Bara fem minuters torrt tal om allmänna saker. Han avslutade med att fråga hur hennes föräldrar mår och han fick veta att de mår bra, vilket var en sanning med modifiering. Han fick också veta att hennes syster mår väldigt bra, vilket var en sanning utan modifiering.

I höjd med Herrljunga frågade han, om hon ville läsa hans tidning, vilket hon inte ville, varför han lade den på fönsterbordet mellan dem. Hon frågade då om han ville läsa hennes tidning, vilket han verkligen inte ville, varför hon lade den ovanpå hans GP, vilket han accepterade, om än något motvilligt.

Han frågade:

Vem var den där snobben som kom förbi?

En bekant från förr.

Han kände din familj.

Ja. Vi var klasskamrater och vi hade lite sällskap en gång i tiden.

Lite sällskap? Hur sällskapar man då?

Man träffas och gör saker tillsammans.

Som du och jag?

Ja, lite så.

Jag tyckte han var en otrevlig typ. Småborgerlig.

Hur är man då?

Som han.

Du har en förutfattad mening om någon du inte känner.

Kan så vara. Men från det ena till det andra. Det är en sak jag vill berätta för dig. Får jag det?

Om du överväger att göra slut på vårt förhållande, vägrar jag att lyssna.

Varför skulle jag det? Du är viktig för mig.

Tack. Berätta nu då.

Jo, jag har köpt en bil. En begagnad Fiat 500. Vill du se hur den ser ut?

Citius, altius, fortius.

Vad sa du?

Jag sa: citius, altius, fortius, Det är bättre begagnad Italienska, förstår du. Det är latin betyder snabbare, högre, starkare.

Hur vet DU det?

Det är mottot för olympiska spel. Underskatta inte serveringspersonalen på Jonssons konditori. Tempus fugit. Kom igen nu!

Den är grön och den är så liten att man kan pollettera den som resgods och ta den med på tågresan.

Har den inte en motor, så att den kan gå för egen maskin?

Jo, såklart har den en motor, men den är bara hälften så stor som en Amerikanare.

Motorn?

Ja, motorn och hela ekipaget. Det är ett skönt litet åkdon. Har bara gått 1500 mil, i skick som ny.

Nå, fram med ditt idolporträtt nu. Min nyfikenhet är gränslös.

Deras konversation hade plötsligt blivit så pass livlig och högljudd att folk började titta åt deras håll. Som den järnvägare han var, kände Hans sitt ansvar och viskade till sin dam att de måste uppföra sig. *Tänk på att det är högmässotid*, skämtade han.

De dämpade sig och Hilde fick se den här:

Vad söt! Är den på riktigt?

Nej, det är en leksaksbil, tre centimeter lång och knappt en centimeter bred. Man kan ha den i bröstfickan. Man behöver inte pollettera. Ha, ha.

Du är rolig, du. Har du den hos dig nu?

Ja visst. Det var därför jag blev försenad i Stockholm. Den står utanför min dörr och skiner finare än Nisses glasdörrar till barskåpet.

Skiner de? Dörrarna hans. I barskåpet.

Allt hos Nisse skiner. Han är städpedant. Moppen, ja velocipeden med motor under pakethållaren, utsätter han för tvångsvård varenda dag.

Får man fråga vad den lilla skönheten kostade?

Det får man: 2000 kronor, kontant.

Så du hade så mycket pengar i plånboken? Eller du rånade någon Krösus i Stockholm?

Man kan gå till ett bankkontor, förstår du. Har man ett konto i banken, så kan man ta ut en nätt liten summa vid behov. Den som spar, han har.

Du är en skötsam stationskarl, du

Trafikbiträde.

Va! Har du blivit befördrad?

Ingalunda. Stationskarlar finns inte längre. Alla då levande stationskarlar vid SJ blev till trafikbiträden för en tid sedan. Jag minns inte när.

Ja ha. På det viset. Jag är servitris, jag. Ingen kommer någonsin att kalla oss serverare något annat.

Ska vi ta en fika?

Var är vi?

Snart i Skövde. Vi hoppar av och tar en fika på stationen. Det går fler tåg, så vi tar sedan en promenad i Boulognerskogen och äter en sen lunch på hotell Billingen.

Skojar du? Jag ska ju jobba.

Strunt i det. Ring till Kondiset och säg att du fått oförutsett förhinder: du har blivit bjuden på kalas i Skövde.

Sagt och gjort. Vi gör så.

Tåget anlände till Skövde klockan 11.45 och avgick 11.48, utan Hilde och Hans.

De lämnade stationen halv ett, efter att ha druckit två koppar kaffe var och ätit var sitt wienerbröd, bakade dagen före, trodde Hilde. Därefter tillbringade de drygt fyra timmar i staden, varefter de avreste mot hemma- nära trakter och kände sig väl till mods.

På sin hemmaplan hyrde Hans en liten lägenhet, två rum och kök på nedre botten, hos en affärsidkare i stationssamhället, där han bodde och arbetade. När han nu kom hem till sig i kvällningen, fann han till sin förvåning, på gränsen till bestörtning, att bilen var borta. Den var låst när han for hemifrån dagen före och han hade nycklarna med sig på resan. Vad i hela världen var nu detta? Han ringde först till Hilde, som var hemma hos sig före honom och därefter till Nisse. När denne lyssnat på hans reseberättelse och den chockerande upptäckten vid hemkomsten, svarade han så lugnt och lakoniskt som bara denne Nisse kunde:

Jasså du, du säger det, att bilen har blivit stulen. Det ordnar sig nog ska du se. Har du tittat bakom handlarens garage? Bilskräppet stod där i

skymundan. Det såg jag med egna ögon när jag hade vägen förbi i eftermiddags.

Du vet något som jag inte vet, sa Hans. Men din rackare, hur kunde du flytta den? Jag har ju nycklarna.

Det behövs inga nycklar till att flytta en sådan liten pjäs. Jag bad handlarens Disk- Jocke om hjälp och vi bar den dit.

Varför det?

För att solen sken så starkt. Bilen kunde ju få värmeslag, stackaren. Bilar är känsliga varelser. Du ska ha den i skuggan. Det mår den bra av, ser du.

Efter samtalet gick Hans ut för att kolla läget och mycket riktigt: där stod hans lilla åkdon och blänkte som ett nyputsat smycke av renaste jade. En av dagens sista solstrålar blixtrade till i bilens garnerade front och Hans gillade verkligen det han såg. Vad vacker hon är, tänkte han. Hon? Varför tänker jag så? För att jag älskar henne såklart, den lilla Fiattan 500.

En halvtimme senare ringde Nisse:

Hej. Jag ville bara höra om du hittat din klenod.

Tack Nisse. Du är som du är, du. God natt med dig.

God natt Hans.

Nästa dag var det en ny vecka med nya utmaningar. Hans hade eftermiddagstjänst och sovmorgon och Hilde hade nog sitt att göra. Det regnade sådär lätt och lagom som allt levande gillar när det är försommar. Det regnade hopp om klöver och timotej och midsommarblomster. Det regnade hopp om glädje och tillfredsställelse. Det regnade värme och goda framtidsutsikter.

Hans vände på kudden och sov ett par timmar till.

2021- 11- 26 / Alf